

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 06 marca 2017 r. (data nadania) powód K. K. wniósł o zasądzenie od pozwanej V. T. U. Ż.S.A. V. G.z siedzibą w W. (dawniej S. Ż. U.Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.) kwoty 19.598,57 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 20 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powód wskazał, że zawarł ze stroną pozwaną Umowę (...) z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym ze Składką Regularną (...), potwierdzoną polisą nr (...). Integralną częścią przedmiotowej umowy były ogólne warunki umowy ubezpieczenia (OWU) oraz regulamin. Powód podniósł, iż przedmiotowa umowa uległa rozwiązaniu wskutek złożenia przez niego wniosku o całkowitą wypłatę świadczenia wykupu. W związku z rozwiązaniem umowy wartość rachunku powoda wynosiła 37.397,13 zł, z czego pozwana potrąciła 52% czyli 19.598,57 zł tytułem ukrytej opłaty likwidacyjnej. Podstawą obliczenia Świadczenia Wykupu były postanowienia zawarte w ogólnych warunkach ubezpieczenia. W ocenie strony powodowej, zapisy umowne dotyczące Świadczenia Wykupu oraz tabela z załącznika do OWU stanowią klauzule abuzywne. Kwota Świadczenia Wykupu została przez ubezpieczyciela pobrana bez podstawy prawnej, zatem jako świadczenie nienależne podlega zwrotowi na rzecz powoda.

(pozew – k. 1-6)

Pozwana V. Ż. Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana zakwestionowała powództwo co do zasady, jak i co do wysokości. Podniosła, że powód zawarł umowę w sposób świadomy, miała wiedzę co do jej charakteru i okresu trwania, w szczególności wiedział, iż zawiera umowę na okres 34 lat, nadto przed podpisaniem umowy miał możliwość uzyskania odpowiedzi na wszelkie wątpliwości pojawiające się w związku z zawarciem i funkcjonowaniem umowy od wykwalifikowanego i profesjonalnego pośrednika. Powodowi niezwłocznie po zawarciu umowy doręczono polisę, przysługiwał mu również 30-dniowy okres na odstąpienie od umowy, z czego powód nie skorzystał. Zdaniem pozwanej, kwestionowane przez powoda postanowienie OWU nie może stanowić postanowienia niedozwolonego w rozumieniu art. 385¹k.c. z uwagi na fakt, że dotyczy świadczenia głównego pozwanej i jest sformułowane w sposób jednoznaczny, co więcej, postanowienie to nie narusza interesów powoda jako konsumenta, tym bardziej nie narusza ich w sposób rażący, a poza tym postanowienie to jest zgodne z dobrymi obyczajami. OWU w ocenie pozwanej nie zawierają w swej treści żadnej klauzuli wpisanej do rejestru klauzul niedozwolonych oraz spełniają wymogi ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Pozwana nadto wskazała, że w wykonaniu decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 15 marca 2016 r. nr (...) złożyła powodowi propozycję zawarcia aneksu do przedmiotowej umowy. Aneks doprowadziłby do zmiany umowy w ten sposób, że powodowi w razie rozwiązania umowy pozwana wypłaciłaby wyższą kwotę niż wynikało to z postanowień zawartych w pierwotnej umowie. Powodowi doręczono propozycję zawarcia aneksu w dniu 05 lipca 2016 r., jednak nie zdecydował się on na jego zawarcie.

(odpowiedź na pozew k. 48-54)

Pismem z dnia 10 lipca 2017 r. Rzecznik Finansowy wyraził pogląd istotny dla sprawy.

(oświadczenie Rzecznika Finansowego k. 70-81)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód, na podstawie wniosku z dnia 26 sierpnia 2015 r., zawarł z pozwaną Umowę (...) z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym, potwierdzoną polisą o nr (...), której integralną część stanowiły Ogólne Warunki Ubezpieczenia na Życie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym ze Składką Regularną S. P. o indeksie (...) wraz z załącznikiem nr 1. Powód własnoręcznie podpisał i potwierdził, że przed zawarciem umowy otrzymał OWU. Powód zobowiązał się do uiszczania składki regularnej w wysokości 18.000 zł rocznie. Umowa została zawarta na okres 34 lat, od dnia 31 sierpnia 2015 r. do dnia 30 sierpnia 2049 r..

(bezsporne; polisa k. 10; wniosek o zawarcie umowy k. 60-61)

Zgodnie z § 2 pkt 16 OWU świadczenie wykupu to kwota świadczenia z umowy wpłacana przez ubezpieczyciela w przypadkach określonych w OWU, z przyczyn innych niż dożycie przez ubezpieczonego daty dożycia, śmierć ubezpieczonego lub odstąpienie przez ubezpieczonego od umowy. W myśl § 3 ust. 2 OWU zakres ubezpieczenia obejmuje następujące zdarzenia ubezpieczeniowe: dożycie przez ubezpieczonego daty dożycia i śmierć ubezpieczonego w okresie ubezpieczenia.

Jednym ze świadczeń objętych w/w umową było tzw. Świadczenie Wykupu – w kwocie nie wyższej niż kwota odpowiadająca wartości tzw. części wolnej rachunku, powiększonej o określony procent wartości tzw. części bazowej rachunku, zgodnie z tabelą wskazaną w Załączniku nr 1 do OWU.

Zgodnie z § 11 ust. 1 OWU umowa ubezpieczenia ulegała rozwiązaniu m.in.:

- wskutek jej rozwiązania przez ubezpieczającego – z dniem doręczenia do siedziby ubezpieczyciela pisemnego oświadczenia ubezpieczającego o rozwiązaniu (pkt 1);
- niezapłacenia przez ubezpieczającego składki regularnej – z upływem ostatniego dnia 45-dniowego okresu, za który składka była należna (pkt 2);
- wypłaty Świadczenia Wykupu – z dniem złożenia wniosku o wypłatę Wartości Wykupu (pkt 5).

Ust. 6 w/w paragrafu stanowił, iż w przypadku przedterminowego rozwiązania umowy z przyczyn wskazanych powyżej wypłacana wysokość Świadczenia Wykupu w zakresie wartości tzw. części bazowej rachunku uwzględnia poniesione przez ubezpieczyciela związane z rozwiązaniem umowy, koszty związane dystrybucją i zawarciem umowy, ja również koszty związane z prowadzoną przez ubezpieczyciela działalnością gospodarczą, które w związku z przedterminowym rozwiązaniem umowy nie mogłyby zostać pokryte z opłat, jakie byłyby pobierane przez ubezpieczyciela w trakcie trwania całego okresu, na jaki umowa została zawarta.

Zgodnie z § 24 ust. 4 OWU wysokość Świadczenia Wykupu na dany dzień była równa wartości tzw. części wolnej rachunku oraz określonego procentu tzw. części bazowej rachunku, wskazanego w ust. 11 Załącznika nr 1 do OWU.

Wysokość określonego procentu wartości części bazowej rachunku, o którym mowa powyżej, ustalana była na podstawie okresu ubezpieczenia dla danej umowy oraz roku – szczegółowo zdefiniowanego w § 24 ust. 4 pkt 1-2 OWU.

Z kolei z § 25 OWU wynikało, że z tytułu zawarcia i wykonywania umowy ubezpieczyciel pobiera następujące opłaty: opłatę wstępną od składki dodatkowej, opłatę za udzielanie tymczasowej ochrony ubezpieczeniowej, opłatę za ryzyko, opłatę od aktywów, opłatę za zarządzanie aktywami Rachunku Jednostek Funduszy, opłatę za zarządzanie aktywami Portfeli Modelowych, opłatę operacyjną oraz inne opłaty z tytułu dodatkowych usług oferowanych przez Ubezpieczyciela związanych z Ubezpieczeniowymi Funduszami Kapitałowymi, określone w szczegółowych regulaminach.

Tabela z ust. 11 Załącznika nr 1 do OWU określała procent tzw. części bazowej rachunku wypłacany ubezpieczającemu w przypadku odpisania jednostek funduszy z części bazowej rachunku w związku z całkowitą lub częściową wypłatą Świadczenia Wykupu od 50% - w przypadku, gdy wypłata miała nastąpić w 1., 2. lub 3. roku trwania umowy do 95%

- w przypadku rozwiązania umowy w 10. roku jej trwania. W przypadku rozwiązania umowy w 11. bądź następnym roku jej trwania procent ten wynosił 100%.

(bezsporne; OWU k. 16-29)

Przedmiotowa umowa ubezpieczenia uległa rozwiązaniu z dniem 26 września 2016 r. a zatem w drugim roku jej trwania wskutek złożenia przez powoda wniosku o całkowitą wypłatę Świadczenia Wykupu.

(bezsporne; pismo pozwanej k. 10, wniosek o wypłatę świadczenia wykupu – k. 63)

W związku z rozwiązaniem umowy powód otrzymał kwotę 17.798,56 zł, podczas gdy wartość części bazowej jego rachunku wynosiła 37.397,13 zł. Suma wpłaconych przez powoda składek wynosiła 36.000 zł. Pozwany pobrał od powoda również opłatę wstępną w wysokości 1.800 zł.

(rozliczenie z tytułu umowy k. 11, 64)

Pismem z dnia 07 grudnia 2016 r., doręczonym pozwanemu w dniu 16 grudnia 2016 r., pełnomocnik powoda wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 17.798,56 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 27 września 2016 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w związku z rozwiązaniem ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...) – w terminie 3 dni od otrzymania wezwania. Pozwany odmówił spełnienia świadczenia pismem z dnia 21 grudnia 2016 r.

(bezsporne; wezwanie do zapłaty k. 12, potwierdzenie odbioru k. 13, pismo pozwanego k. 14-15)

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych wyżej dokumentów złożonych do akt niniejszej sprawy. Sąd uznał, że przedmiotowe dokumenty nie budziły wątpliwości w zakresie ich treści i pochodzenia od poszczególnych osób oraz zostały sporządzone w sposób rzetelny. Ich treść nie była również kwestionowana przez strony, co zostało ocenione przez Sąd zgodnie z art. 230 k.p.c.

Sąd oddalił wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego aktuarusza, mając na uwadze treść art. 227 k.p.c. jako zbędny dla niniejszego postępowania.

Sąd pominął dowód z przesłuchania powoda ze względu na jego niestawiennictwo na rozprawie wyznaczonej na przeprowadzenie tego dowodu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

W niniejszej sprawie okolicznością bezsporną między stronami był fakt zawarcia i rozwiązania łączącej strony umowy ubezpieczenia na życie, jak również fakt wypłaty przez pozwanego Świadczenia Wykupu. Istota sporu sprowadzała się natomiast do zasadności zatrzymania przez pozwanego pozostałego procentu Wartości Części Bazowej Rachunku.

Na wstępie należy wskazać, że analizowana w niniejszej sprawie umowa jest umową mieszaną, z elementami klasycznego modelu umowy ubezpieczenia na życie i postanowieniami charakterystycznymi dla umów, których celem jest inwestowanie kapitału. Nie ulega wątpliwości, że dominuje w niej aspekt kapitałowy polegający na alokowaniu składek wpłacanych przez ubezpieczonego na ubezpieczeniowe fundusze. Celem umowy było więc istnienie długotrwałego i stabilnego stosunku prawnego łączącego strony w celu zgromadzenia jak najwyższego kapitału i wygenerowanie możliwie najlepszego wyniku ekonomicznego, co zapewniało również wymierne korzyści ubezpieczycielowi, który w związku z tym pozostawał zainteresowany jak najdłuższym uiszczaniem przez ubezpieczonego składek w celu ich dalszego inwestowania. Integralną część wskazanej umowy stanowiły Ogólne Warunki Ubezpieczenia na Życie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym ze Składką Regularną (...) - wzorzec

umowny ustalony przez ubezpieczyciela, który w świetle brzmienia art. 384 § 1 k.c. winien być doręczony powodowi przed zawarciem umowy, by go wiązał.

W niniejszej sprawie bezspornym było to, że w drugim roku trwania polisy, doszło do rozwiązania umowy łączącej powoda z pozwanym, wskutek złożenia przez niego wniosku o wypłatę Świadczenia Wykupu. Wówczas jak wynikało z ust. 4 § 24 OWU pozwany był zobowiązany do wypłacenia Świadczenia Wykupu równej Wartości Części Wolnej Rachunku oraz określonego procentu Wartości Części Bazowej Rachunku wskazanego w ust. 11 Załącznika nr 1 do OWU.

W niniejszej sprawie ubezpieczyciel dokonał wypłaty na rzecz powoda Świadczenia Wykupu, w wysokości 17.798,56 zł, zatrzymując pozostałą Wartość Części Bazowej Rachunku.

Dokonując wykładni powyższych postanowień OWU Sąd miał na względzie brzmienie art. 385¹ k.c. stanowiącego, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, które nie zostały z nim indywidualnie uzgodnione nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to jedynie postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Ustalenie bowiem, że poszczególne postanowienia OWU są postanowieniami niedozwolonymi, ma znaczenie ze względu na skutki prawne jakie rodzi uznanie postanowienia umowy za abuzywne. Wówczas, zgodnie z art. 385¹ § 2 k.c., zamieszczona w umowie klauzula abuzywna, nie wiąże konsumenta, a strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Z przytoczonego przepisu 385¹ k.c. wynika zatem, że możliwość uznania danego postanowienia umownego za niedozwolone i wyeliminowanie go z umowy zależy od spełnienia następujących przesłanek: postanowienie nie zostało uzgodnione indywidualnie, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, naruszając interesy konsumenta, nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron, w tym ceny lub wynagrodzenia. Powyższe przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

W okolicznościach niniejszej sprawy bezspornym było, iż przedmiotowa umowa ubezpieczenia została zawarta przez przedsiębiorcę (pозwanego) z konsumentem (powodem).

Kwestionowane postanowienia nie zostały z powodem uzgodnione indywidualnie. Zostały one bowiem zawarte we wzorcu umownym jakim były Ogólne Warunki Ubezpieczenia na Życie z Ubezpieczeniowymi Funduszem Kapitałowymi ze Składką Regularną Vital Plus. W konsekwencji, ponieważ postanowienia umowne będące przedmiotem analizy na gruncie rozpoznawanej sprawy stanowią postanowienia wzorca umownego, to obejmuje je domniemanie, iż nie zostały uzgodnione indywidualnie, którego to domniemania pozwany nie wzruszył.

Kwestią sporną stanowiło zaś to, czy określone w powołanych postanowieniach Świadczenie Wykupu stanowi główne świadczenie stron.

W ocenie Sądu w omawianym przypadku nie budzi wątpliwości, że Świadczenie Wykupu nie jest świadczeniem głównym. Wprawdzie ustawodawca nie określił, co należy rozumieć przez sformułowanie główne świadczenia stron, ale należy przyjąć, że są to takie elementy konstrukcyjne umowy, bez których uzgodnienia nie doszłoby do jej zawarcia. Innymi słowy chodzi o klauzule regulujące świadczenia typowe dla danego stosunku prawnego, stanowiące te jego elementy, które konstytuują istotę danego porozumienia. Sąd orzekający w pełni zgadza się z argumentacją zawartą w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2007 roku, że brzmienie art. 385¹ k.c. nie pozwala na szeroką interpretację formuły postanowień określających główne świadczenia stron i z tego powodu postuluje się, aby sformułowanie to rozumieć wąsko i wszelkie wątpliwości należy rozstrzygać na rzecz objęcia klauzuli kontrolą merytoryczną (por. uchwała SN, sygn. akt 62/07 OSNC 2008/7-8/87, Prok.i Pr.-wkl. 2008/11/52, Biul.SN 2007/6/11).

Analizowana w niniejszej sprawie umowa jest umową mieszaną z elementami klasycznego modelu umowy ubezpieczenia na życie i postanowieniami charakterystycznymi dla umów, których celem jest inwestowanie kapitału.

Niezależnie od tego, który komponent umowy uznać za przeważający stwierdzić należy, że zastrzeżenie dopuszczalności pobrania Świadczenia Wykupu w razie zakończenia stosunku prawnego w okresie przewidzianym w umowie nie stanowi elementu, bez którego stosunek ten nie mógłby zaistnieć. Na tle przedstawionego do oceny stosunku prawnego takimi postanowieniami są: ze strony pozwanego - świadczenie ochrony ubezpieczeniowej i spełnienie świadczenia w określonej wysokości w razie zajścia określonego w umowie zdarzenia zgodnie z § 3 OWU a także inwestowanie zgromadzonych środków w jednostki uczestnictwa ubezpieczeniowych funduszy inwestycyjnych oraz – ze strony powoda – zapłata ekwiwalentu za świadczone przez pozwanego usługi, tj. składki w wysokości 18.000 zł rocznie.

Świadczenie Wykupu ma zaś charakter świadczenia ubocznego – powstającego w przypadku rozwiązania umowy, co wszakże nie musiało nastąpić. Jej celem, w zamyśle, jest zabezpieczenie interesów ubezpieczyciela, gdyby doszło do przedwczesnego, z jego punktu widzenia, zakończenia stosunku prawnego. Świadczenie takie, przewidziane na wypadek rozwiązania umowy w określonym czasie, nie może zatem zostać uznane za główny przedmiot stosunku umownego stron.

Przyjęcie, że w niniejszej sprawie Świadczenie Wykupu stanowi główne świadczenie stron oznaczałoby, że celem umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym byłoby to, aby konsument mógł ją rozwiązać przed terminem i skorzystać z wypłaty Świadczenia Wykupu. Takie podejście jest irracjonalne, gdyż konsument w momencie zawierania umowy na czas określony, umowy długoterminowej, nie ma na celu jej wcześniejszego rozwiązania. Taki zamiar pojawia się dopiero w późniejszym etapie wykonania umowy, np. w momencie, w którym zgromadzony kapitał nie przynosi zysku, a bieżące opłaty pobierane przez ubezpieczyciela powodują dodatkowe straty.

Ponadto w ocenie Sądu Świadczenie Wykupu pełni rolę analogiczną do opłaty likwidacyjnej, a jedyna różnica polega na tym, że opłata likwidacyjna to procent zgromadzonego kapitału, którego ubezpieczyciel nie wypłaca ubezpieczonemu, a świadczenie wykupu, to określony procent kapitału, który ubezpieczyciel wypłaca, pozostawiając sobie pozostałą część jako opłatę za to, że doszło do rozwiązania umowy przed upływem terminu na jaki umowa została zawarta.

Mając zatem na uwadze powyższe, kwestionowane postanowienia podlegały kontroli pod kątem ich abuzywności.

Na marginesie można tylko dostrzec, że nawet jeśli przyjąć, iż Świadczenie Wykupu stanowi główne świadczenie stron, to postanowienie umowne je kształtujące musiałyby być sformułowane w sposób jednoznaczny, by nie podlegać tej kontroli. Trudno natomiast uznać, że definicja Świadczenia Wykupu zawarta w § 2 ust.1 pkt 16 w zw. z § 24 ust 4 w połączeniu z ust. 11 załącznika nr 1 i w oparciu o zawartą w załączniku nr 1 tabelę odwołującą się ponadto do definicji wskazanych w § 2 ust. 6,7, 11, 12, 16 oraz 30-34 jest zdefiniowana w sposób jednoznaczny i nieskomplikowany.

Zdaniem Sądu określony w tabeli – w załączniku nr 1 OWU- procent części bazowej rachunku wypłacany ubezpieczającemu w związku z całkowitą lub częściową wypłatą świadczenia w zw. z § 3 ust. 4 w zw. z § 24 ust. 4 kształtuje obowiązki powoda w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jej interesy.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że interes konsumenta należy rozumieć szeroko, nie tylko jako interes ekonomiczny, ale też każdy inny nawet niewymierny interes. Natomiast ocena zachowań w świetle dobrych obyczajów następuje najczęściej poprzez odwołanie się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerłość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość. Zatem postanowienia umów, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta, nie pozwalając na realizację tych wartości uznawane są za sprzeczne z dobrymi obyczajami. Tak również kwalifikowane są wszelkie postanowienia, które zmierzają do naruszenia równorzędności stron stosunku, nierównomiernie rozkładając uprawnienia i obowiązki między partnerami umowy. Brak równowagi kontraktowej jest bowiem jednym z podstawowych przejawów naruszenia dobrych obyczajów.

W świetle powyższego Sąd uznał przedmiotowe postanowienia za niezgodne z dobrymi obyczajami, gdyż naruszały one zasadę lojalności przedsiębiorcy wobec konsumenta wymagającą konstruowania jasnych i przejrzystych postanowień umownych. Wskazane postanowienia umowne prowadzą również do zachwiania równowagi kontraktowej stron poprzez nierówne rozłożenie obowiązków. W przypadku powoda, pozwany zatrzymał część środków znajdujących się na rachunku polisy w wysokości 17.798,56 zł mimo, że wartość rachunku polisowego powoda wynosiła 37.397,13 zł. Ubezpieczyciel zatrzymał więc 50% wartości części bazowej rachunku. Wskazać ponadto należy, że takie ukształtowanie wysokości Świadczenia Wykupu a tym samym zatrzymanie całości Wartości Części Bazowej Rachunku przez pozwanego leży wyłącznie w interesie strony pozwanej i nie przewiduje tożsamej „sankcji” w sytuacji rozwiązania umowy przez stronę pozwaną, tym samym brak jest równości w kształtowaniu uprawnień i obowiązków wynikających z umowy dla obu jej stron. Takie brzmienie wskazanych postanowień nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu powoda, jako słabszej strony umowy, co nie znajduje żadnego uzasadnienia i prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco niekorzystny.

Nie sposób również podzielić poglądu pozwanego, że wypłata Świadczenia Wykupu w przewidzianej w załączniku do OWU wysokości usprawiedliwiona jest znacznymi kosztami zawarcia umowy ponoszonymi przez Towarzystwo Ubezpieczeniowe jak stanowi ust. 6 § 11 OWU.

Należy wskazać na brzmienie § 25 OWU, z którego wynika, że pozwany pobiera w trakcie trwania umowy opłaty o różnym charakterze, które mają za zadanie rekompensować koszty dystrybucji danej umowy. Pozwany pobiera bowiem opłatę wstępną, za udzielenie tymczasowej ochrony ubezpieczeniowej, za ryzyko, od aktywów, za zarządzanie aktywami portfeli modelowych, operacyjną oraz inne opłaty z tytułu dodatkowych usług oferowanych przez Ubezpieczyciela związanych z Ubezpieczeniowymi Funduszami Kapitałowymi, określone w szczegółowych regulaminach.

Po drugie należy zwrócić uwagę, że pozwany wskazuje, iż poniósł wysokie koszty, w tym koszty akwizycji. Są to natomiast koszty, jakie pozwany poniósł w związku z tym, że powód dał się przekonać do oferowanego produktu. Koszty te więc nie są w istocie kosztami wykonania umowy i świadczonej usługi, lecz kosztami poniesionym przez pozwanego, by przekonać powoda do zawarcia umowy. Tak więc nie jest to koszt związany ani z ryzykiem ubezpieczeniowym ani z zarządzaniem jednostkami uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych co stanowi świadczenie pozwanego, lecz koszt prowadzący do zawarcia umowy. W ocenie Sądu tak wysoki koszt może świadczyć albo o tym, że pozwany w ogóle nie racjonalizuje swoich wydatków związanych z zawarciem umowy, oferując wysokie wynagrodzenia agentom, uznając iż ostatecznie koszt ten obciąży ubezpieczonego bądź też wysokość wynagrodzenia agentów jest jednak ściśle powiązana z rzeczywistym czasem trwania umowy i agent w wypadku wcześniejszego jej rozwiązania obowiązany jest zwrócić ubezpieczycielowi część wypłaconego wynagrodzenia. W obu sytuacjach, w ocenie Sądu, nie ma podstawy, by takimi kosztami był obciążany była powód.

Sąd, po dokonaniu kontroli incydentalnej, uwzględniwszy wszelkie okoliczności niniejszej sprawy nie miał wątpliwości, że zakwestionowane postanowienia umowne, które uprawniły ubezpieczyciela w związku z rozwiązaniem umowy przed terminem do zatrzymania części Wartości Części Bazowej Rachunku stanowią klauzule abuzywne.

W związku zatem z uznaniem wskazanych postanowień za abuzywne wypłacie winna podlegać pełna wartość umowy. W niniejszej sprawie wartość części bazowej rachunku powoda wyniosła 37.397,13 zł. Z tej kwoty pozwany potrącił 1.800 zł tytułem opłaty wstępnej, czego powód nie kwestionował i wypłacił powodowi kwotę 17.798,56 zł. Oznacza to, że pozwany zatrzymał, na podstawie abuzywnych postanowień umownych, kwotę 17.798,56 zł (37.397,13 zł [wartość części bazowej rachunku] – 1.800 zł [niekwestionowana przez powoda opłata wstępna] – 17.798,56 zł [świadczenie wykupu wypłacone powodowi = 17.798,56 zł [kwota zatrzymana przez powoda na podstawie abuzywnych postanowień umownych]).

W konsekwencji ponieważ pozwany zatrzymał kwotę 17.798,56 zł na podstawie postanowień umowy uznanych za abuzywne, to skoro odpadła podstawa prawna dla takiego działania, to zgodnie z art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c. należało zasądzić zatrzymaną nienależnie kwotę od pozwanego. Dalej idące roszczenie powoda podlegało oddaleniu.

Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od powyższej kwoty zgodnie z żądaniem pozwu od dnia 20 grudnia 2016 r. tj. od dnia następującego po upływie 3-dniowego terminu od dnia doręczenia przez powoda pozwanemu wezwania do zapłaty.

O kosztach postępowania, Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c., zasądzając od pozwanego na rzecz powoda całość kosztów postępowania, gdyż w ocenie Sądu powód uległ jedynie co do nieznacznej części swojego roszczenia. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.597 zł, na którą składały się: 980 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej od pozwu, 3.600 zł jako wynagrodzenie pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym, ustalone na podstawie § 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804) oraz 17 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.

SSR Krystyna Dąbrowska

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego

SSR Krystyna Dąbrowska